

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN IN 1996.

WILLEM VEENHUIZEN

Al voor het dertiende achtereenvolgende jaar zijn veel plaatsen in de Kempen op de Huiszwaluw geïnterviewd. We krijgen zo mooie tijdreeksen van het verdwijnen van een soort.

En we houden vol. Het team zwaluwtellers bestond dit jaar de volgende personen: Wil Beeren (WBe), Fred de Blom (FdB), Pierre Boudewijns (PBo), Martin van den Broek (MBr), Wim Deeben (WDe), Piet van Happen (PHa), Ton Hermans (THE), Broeder Joris (Bjo)Guus Nas (GNa), Willem Veenhuizen(WVe), Gerrit Vink (GVi), Jan Wouters (JWo) en Piet Wuyts (PWu). Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

BESPREKING VAN DE TELRESULTATEN PER PLAATS.

In Tabel 1 zijn de getelde aantallen in de diverse plaatsen vanaf 1984 tot en met 1996 weergegeven. We zullen de tabel plaats voor plaats doornemen.

Acht: Een toename van maar liefst 7 nesten!

Bergeijk: Populatie afgenomen.

Breugel: Hoe lang zal de Huiszwaluw zich hier nog kunnen handhaven? Dit jaar in ieder geval nog net met 1 nest.

Budel: Sterke toename!

Eindhoven: Eindelijk na 3 jaar weer een toename dank zij de nieuwe vestigingen nabij de Rode Kruislaan. Het klei en leem uitleggen werpt zijn vruchten af in de vorm van nieuwe nesten. Heesterakker blijft stabiel.

Geldrop: Afname. De kolonie aan de kerk in Zesgehuchten gaat steeds verder achteruit en omvat nog maar 4 broedparen. Een nest was 'gekraakt' door een Ringmus

Heeze: Kleine afname.

Leende: Populatie stabiel zolang het nog duurt.....

Leenderstrip: Blijft stabiel.

Luyksgestel: Populatie sterk achteruitgegaan, meer dan 50%. Een afname met 10 nesten vanwege onvriendelijke huiseigenaren

Reusel: Weer een afname, zelfs onder het niveau van 1993.

Steensel: Populatie toegenomen na een minder goed teljaar in 1995.

Tabel 1: AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1996. Voor de afkortingen van de tellers zie in de tekst.

Plaats	Atlas- en Kwartblok	JAAR														Teller(s)	Tendens
		'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	1996			
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--			
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	FdB	+	
Bergeijk	57-13-3+4	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	WVe	-	
	57-23-1+2																
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--		--	--			
Breugel	51-25-4	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	GNa	-	
Budel	57-26-4	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	6	WBe	++	
Budel Dorplein	57-36-4	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--			
Budel Schoot	57-36-2+4	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--			
Casteren	51-51-2	27	--	--	--	±6	12	--	--	--	14	--	--	--			
Duizel	51-52-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--			
Eindhoven	51-35-1	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	GNa,FdB,	+	
	51-44-2														WVe,GVi		
Geldrop	51-46-3+4	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	PHa	-	
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--			
Heeze	51-56-2+4	±1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	PHa,THE	-	
Hoogeloon	51-52-1	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--			
Knegsel	51-53-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--			
Leende	57-16-1	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	WBe, PHa	0	
Leenderstrijp	57-16-3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	WBe	0	
Luyksgestel	57-23-4	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	WVe	--	
Maarheeze	57-27-1	--	--	--	--	(2)	45	51	42	36	33	31	--	--			
Nuenen	51-36-1+3	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--			
Oerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--			
Reusel	56-18-2	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	JWo	-	
Riethoven	57-13+14	--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--	--	--			
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--			
Soerendonk	57-26-1	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--			
Son	51-25-3+4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	0	0	GNa	0	
Steensel	51-53-4	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	PBo, MBr	++	
Sterksel	57-17-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--			
Veldhoven (dorp)	51-54-1	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	WDe,WVe	-	
Veldhoven Look	51-43-4	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	WDe	+	
(Boerenbond)	51-44-3																
Waalre	51-54-2+4	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--	--			
Weebosch	57-22-2	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	WVe	0	
Westerhoven	57-14-3	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	WVe,PWu	+	
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	--			
Zandoerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--			
TOTAAL		679	496	359	173	430	472	499	411	366	404	375	251	201			
*)niet geteld																	

Veldhoven-dorp: De populatie is met eenderde afgenomen.

Veldhoven Look: Weer een toename, van 2 nesten bij de 'Boerenbond'. Mogelijk is er uitwisseling met vogels van Veldhoven-dorp?

Weebosch: Populatie stabiel, nog twee nesten.

Westerhoven: Populatie weer toegenomen, maar niet terug op het niveau van 1994.

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

In tabel 2 zijn de tellingen bijeengebracht van enkele kolonies in het buitengebied, dus buiten de bebouwde kommen.

Fabriek KZM Budelco: Nu weer een lichte toename.

Achelse Kluis: Enorme afname sinds 1994, als gevolg van diverse bouwwerkzaamheden en stopzetting van de veeteelt. De Boerenzwaluwen doen het met 20 paren nog wel redelijk.

Leenderstrip Paaldijk 3: Deze kolonie is ook flinkafgenomen met meer dan de helft.

Tabel 2: KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

Plaats	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	1996	Teller(s)
Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	--	--	--	--	--	--	--	
Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	0	0	--	--	--	--	--	
Broekhovenseweg nabij Gr. Vlasroot	--	11	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	WBe
Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	±81	±56	±46	±56	±43	--	17	BJo
Aanscotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	GVi
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	
Leenderstrip boerderij Paaldijk 3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	WBe
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	±7	GVi

DISCUSSIE

Ook in 1996 is de populatie over de gehele lijn weer achteruit gegaan, al blijven er *ups* en *downs*. Tegenover flinke afnames van de huiszwaluwpopulaties in Geldrop, Veldhoven-dorp en Luyksgestel staan enkele toenames in Acht, Eindhoven en Budel. Als we de plaatsen die in 1995 en 1996 geteld zijn met elkaar vergelijken komen we tot een teruggang van 251 naar 231 nesten, een daling van 8 %.

Voor het teldistrict waar ons werkgebied in ligt (nr.9) stellen Jonkers en Leys (1997) in 1996 een licht stijgende trend vast van 1 %, ten opzichte van 1995. In ons werkgebied doet de Huiszwaluw het dus slechter dan in de rest van Nederland, en ook slechter dan in de rest van zuidelijk Noord Brabant.

We zullen de moed er maar in houden en tellen nu het nog kan.

Literatuur

Jonkers D.A., & H.N. Leys (1997): Resultaten van de huiszwaluwkolonietellingen in 1996. Het Vogeljaar 45 (4):167-170

